

این متن از سایت دانشنامه حوزوی "ویکی فقه" اخذ شده است.
برای آشنایی و استفاده بیشتر به نشانی www.wikifeqh.ir مراجعه فرمایید.

آفرینش شیطان

کلیدواژه: ابلیس، هدف آفرینش، شیطان.

پرسش: فلسفه وجودی شیطان که موجودی اغواگر و گمراه‌کننده است، چیست؟ و چرا خداوند او را خلق کرد؟
پاسخ: اولاً: نقش شیطان در انحراف و گمراهی انسان فقط در حد **دعوت** است؛ ثانیاً: تکامل، همواره در میان تضادها صورت می‌گیرد و از این جهت، خلق چنین موجودی در نظام احسن، بیهوده و بی‌جهت تلقی نمی‌شود؛ بلکه جلوه‌ای است از رحمانیت و خیریت محض الاهی.

فهرست مندرجات

- ۱ - فلسفه وجودی شیطان
- ۲ - نقش شیطان در این جهان
- ۳ - پانویس
- ۴ - منبع

فلسفه وجودی شیطان

خداوند شیطان را، شیطان خلق نکرد. به دلیل این‌که او سال‌ها (۶ هزار سال)^[۱] همنشین فرشتگان و اهل **عبادت** بود؛ ولی بعداً به خواست خود و بر اثر **تکبر** راه **طغیان** و **انحراف** را در پیش گرفت و از رحمت خداوند دور شد.
وجود شیطان، برای انسان‌های با ایمان و آنها که می‌خواهند راه **حق** را ببینند، مضر نیست؛ بلکه وسیله پیشرفت و تکامل است؛ چراکه پیشرفت و ترقی و تکامل، همواره در میان تضادها صورت می‌گیرد.^[۲]

نقش شیطان در این جهان

نقش شیطان در این **جهان** نقش دعوت‌کننده است؛ یعنی **شیطان** فقط انسان‌ها را به گمراهی و انحراف دعوت می‌کند. **خداوند** به او **قدرت** تصرف در نفوس و سلطه بر آنها بخشیده است: «ان لیس له سلطان علی الذین آمنوا و علی ربهم یتوکلون».^[۳] (بی‌گمان او را بر کسانی که ایمان آورده‌اند و به پروردگارشان توکل می‌کنند، تسلطی نیست).

به همین جهت وقتی که در **قیامت** عده‌ای شیطان را به دلیل این‌که آنها را گمراه کرد ملاقات می‌کنند، شیطان با آنها مواجه می‌کند می‌گوید: «... و ما کان لی علیکم من سلطان الا ان دعوتکم...».^[۴] (و مرا بر شما سلطه‌ای نبود جز این که شما را خوانده‌ام...).

آموزه‌های قرآنی حکایت از آن دارد که نقش شیطان در انحراف و گمراهی **انسان** فقط در حد دعوت است و او هیچ‌گاه انسان‌ها را به اجبار به انحراف نمی‌کشاند؛ زیرا که انسان، **مخاطب** دو دعوت است: یکی دعوت **خدا** و یکی شیطان و این انسان است که با **اختیار** خود یکی از این دو دعوت را می‌پذیرد؛ اما انسان‌هایی که با میل و اراده خود دعوت شیطان را پذیرفتند و او را الگوی خود قرار دادند و از دستورات او پی‌روی کردند، بر آنها سلطه پیدا می‌کند و آنها را به نابودی می‌کشاند.

«انما سلطانه علی الذین یتولونه...».^[۵] (جز این نیست که تسلط او بر کسانی است که او را دوست می‌دارند...).

پانویس

۱. ↑ شریف رضی، نهج البلاغه ت حسون، ص ۴۴۸، خطبه ۱۹۲.
۲. ↑ شیطان‌شناسی از دیدگاه قرآن کریم، بیستونی، مجد، ص ۱۷.
۳. ↑ نحل/سوره ۱۶، آیه ۹۹.
۴. ↑ ابراهیم/سوره ۱۴، آیه ۲۲.
۵. ↑ نحل/سوره ۱۶، آیه ۱۰۰.

منبع

پایگاه اسلام کوئست.